

Posudek školitelky na diplomovou práci Heleny Opatové na téma *Česká republika a Mezinárodní trestní soud*

Studentka Helena Opatová předložila zajímavou a originální diplomovou práci. Práce se zaměřuje na téma, které je jak teoreticky zajímavé, tak prakticky relevantní. Je zpracována velmi pečlivě a předkládá závěry, které jsou přesvědčivé. Ocenění si zaslouží též vysoký standard formální úpravy textu a schopnost kombinovat prvky několika právních odvětví (mezinárodní právo, ústavní právo, trestní právo aj.).

1. Aktuálnost (novost) a náročnost tématu:

Téma je nepochybně velmi aktuální. Česká republika ratifikovala Římský statut Mezinárodního trestního soudu v roce 2009, čímž na sebe vzala celou řadu závazků. Zatímco před rokem 2009 probíhala v odborné veřejnosti diskuse alespoň k některým aspektům působení Římského statutu v ČR, po ratifikaci nebyla aplikaci dokumentu v ČR věnována prakticky žádná pozornost. Debata byla navíc vždy značně roztržštěná. Velkým přínosem práce je tak to, že jako první analyzuje vztah České republiky a Mezinárodního trestního soudu opravdu komplexním způsobem. Originalita tématu, resp. přístupu k němu současně naznačuje jeho náročnost. Diplomantka se musela zorientovat v množství pramenů jak vnitrostátní, tak zahraniční provenience a byla nucena vymezit vztah mezi instituty obsažené v mezinárodním právu na straně jedné a vnitrostátním právu (resp. několika oblastech mezinárodního práva) na straně druhé. Všechny těchto úkolů se zhostila úspěšně.

2. Hodnocení práce:

Diplomová práce je rozčleněna do úvodu, čtyř kapitol a závěru, k nimž je připojen seznam zkratk, seznam použité literatury a pramenů a česky a anglicky psané shrnutí. Úvod představuje téma práce a její hlavní cíle, zmiňuje nejdůležitější využití prameny a načrtává strukturu práce. První kapitola pojednává o ratifikaci Římského statutu v České republice. Tato kapitola má spíše deskriptivní, faktografickou povahu, představuje však vhodný úvod do problematiky. Na popis vývoje přístupu ČR k Římskému statutu MTS navazuje v kapitole druhé podrobná analýza ústavněprávních aspektů ratifikace Statutu. Diplomantka si nejprve klade otázku, zda je Římský statut mezinárodní smlouvou podle článku 10a Ústavy. Tuto otázku zodpovídá kladně, čímž se přiklání k názoru, který v české prostředí zastával zejména prof. Malenovský. Názor na právní povahu Římského statutu logicky předurčuje postoj, který diplomantka zaujala ke třem oblastem, ve kterých údajně dochází ke střetu mezi Ústavou ČR, resp. Listinou základních práv a svobod a Římským statutem. Mezi tyto oblasti se řadí otázka

imunit státních představitelů, předávání českých občanů k MTS a pravomoc prezidenta republiky udělovat milost a vyhlášovat amnestii. Z teoretického hlediska je druhá kapitola nepochybně nejzajímavější částí diplomové práce. Diplomantka velmi pěkně shrnuje debatu, která se o právní povaze Římského statutu a o třech uvedených otázkách v ČR vedla, a současně se snaží utvořit si na ně vlastní názor.

Třetí kapitola je věnována implementaci ustanovení Římského statutu MTS zakotvujících jednotlivé zločiny podle mezinárodního práva v právním řádu České republiky. Diplomantka dospívá k závěru, že nový trestní zákoník z roku 2009 obsahuje (explicitně či implicitně) všechny skutkové podstaty podle Římského statutu. Současně ovšem upozorňuje na některé dílčí rozdíly mezi oběma úpravami, např. odlišnou definici pojmu genocida. Čtvrtá kapitola se zabývá procesními aspekty spolupráce České republiky s Mezinárodním trestním soudem. Konkrétně pokrývá takové otázky, jako je předávání osob, právní pomoc, výkon rozhodnutí či průvod osob přes území ČR. Kapitola je zpracovaná velmi detailně, s dobrou znalostí tématu i problémů z něj vyplývajících. Je jen škoda, že v dané oblasti zatím neexistuje prakticky žádná relevantní praxe, která by diplomantce umožnila konfrontovat její názory na různé procesní otázky s tím, jak státní orgány reálně postupují. Navzdory této skutečnosti je kapitola 4 nepochybně prakticky nejužitečnější (byť pro čtenáře, kteří si nelíbují v technických detailech, i nejméně záživnou) částí diplomové práce.

3. Formální stránka práce a využití zdroje

Z formálního hlediska je práce na vysoké úrovni, téměř se v ní nevyskytují gramatické či syntaktické chyby a překlepy (na některé výjimky typu Höllander namísto Hollander, str. 90). Diplomantka vycházela primárně ze zdrojů psaných v češtině, což je s ohledem na téma pochopitelné a správné. Ocenění si zaslouží to, že diplomantka prošla dostupné zdroje opravdu velmi pečlivě, a také to, že se nespokojila studiem sekundární literatury, ale hojně využívala rovněž zdroje primární (jednání Poslanecké sněmovny, nálezy Ústavního soudu apod.)

4. Otázky k zodpovězení při obhajobě:

V rámci ústní obhajoby by se diplomantka mohla vyjádřit k následujícím otázkám:

A) Jak by bylo možné zodpovědět otázky kladené v kapitole druhé, pokud by Římský statut nebyl mezinárodní smlouvou podle článku 10a Ústavy?

B) Jaký význam pro vztah České republiky a Mezinárodního trestního soudu má zásada komplementarity zakotvená v Římském statutu MTS?

5. Závěry a doporučení

Diplomová práce Heleny Opatové nazvaná *Česká republika a Mezinárodní trestní soud* je velmi kvalitní a po všech stránkách zdařilou diplomovou prací, která se hloubkou svého záběru i úrovní zpracování vymyká běžnému standardu diplomových prací na Právnické fakultě UK. Plně ji proto **doporučuji** k obhajobě a předběžně, s výhradou úspěšného průběhu této obhajoby, ji hodnotím jako **výbornou**. Současně dávám diplomantce ke zvážení možnost rozšíření diplomové práce v rámci rigorózního řízení.

V Praze dne 24. února 2012

JUDr. PhDr. Veronika Bílková, PhD., E.MA